Region Midtjylland

Samarbejde på energi- og miljøområdet med udgangspunkt i partnerskabs-aftale mellem regeringen og Vækstforum Midtjylland om vækst og erhvervsudvikling

Bilag

til Kontaktudvalgets møde den 31. august 2007

Punkt nr. 8

Regional Partnerskabsaftale
om vækst og erhvervsudvikling

Regeringen / Vækstforum for Region Midtjylland

Juni 2007

Danmark skal være blandt de lande i verden, hvor det er bedst at bo, leve og arbejde – også om 10 og om 20 år. Regeringen har på denne baggrund iværksat en globaliseringsstrategi. Strategien skal fremtidssikre det danske samfund baseret på en stærk konkurrencekraft og en stærk sammenhængskraft.

Strategien har som mål at bidrage til:

- Uddannelser i verdensklasse,
- Danmark som førende iværksættersamfund,
- Danmark som førende innovativt samfund,
- Danmark som førende videnssamfund,

således, at Danmark i 2015 er verdens mest konkurrencedygtige samfund.

Det er vigtigt, at strategien udfoldes således, at der skabes vækst i alle dele af landet. Derfor skal strategien gennemføres i tæt sammenhæng med den regionale indsats for vækst og erhvervsudvikling, der forestås af Vækstforum Midtjylland og under hensyntagen til regionens særlige muligheder og udfordringer. Derved kan regionens erhvervsudviklingsstrategi og globaliseringsstrategien komplementere hinanden således, at der skabes grundlag for en solid vækst og fremgang i regionen i de kommende år. Regeringen og Vækstforum for Region Midtjylland er enige om, at en gensidigt forpligtende partnerskabsaftale er af afgørende betydning for at sikre en god sammenhæng mellem globaliseringsstrategien og Vækstforums erhvervsudviklingsstrategi og - handlingsplan.

Denne partnerskabsaftale skal bidrage til at bygge bro mellem globaliseringsstrategien og den regionale erhvervsudviklingsstrategi "Fornyelse og vækst i en international region", som vækstforum har fastlagt. I den regionale strategi, er der fokus på Region Midtjyllands ambition som en international vækstregion i Europa, hvor globale muligheder udnyttes til gavn for borgere og virksomheder. Vækstforum vurderer, at konkurrencekraften er af afgørende betydning for fornyelse og vækst i Region Midtjylland, og vil derfor målrette sin indsats i blandt andet megasatsninger inden for Energi og miljø, Sundhed og Fødevarer. Samtidig vil vækstforum styrke sammenhængs- og konkurrencekraften fra kyst til kyst i regionen, hvor der er forskelle på fx befolkningstilvækst, indkomst- og uddannelsesniveau, gennem en differentieret indsats m.h.p. øget kompetenceudvikling

Der er i de følgende afsnit angivet de mål og indsatsområder, som regeringen og Vækstforum Midtjylland er enige om. Der er endvidere i bilag 1 givet en oversigt over de initiativer, der kan arbejdes med, som led i at nå de mål, der er fastlagt i partnerskabsaftalen. Parterne

vil som led heri lægge vægt på at globaliseringsstrategiens initiativer og vækstforums initiativer kan understøtte hinanden.

Partnerskabsaftalen indgås inden for eksisterende økonomiske rammer og gælder for perioden 2007-2009. Regeringen og Vækstforum Midtjylland er enige om løbende at følge implementeringen af partnerskabsaftalen og årligt at drøfte behovet for justeringer.

1. Uddannelse og arbejdskraftudbud
Mindst 85 pct. af alle unge i Danmark skal gennemføre en ungdomsuddannelse i 2010 og mindst 95 pct. i 2015. Mindst 50 pct. af de unge skal tage en videregående uddannelse i 2015 samtidig med, at færdiggørelsesalderen reduceres. Samtidig er der et generelt behov for at øge arbejdsstyrken og dens kompetenceniveau. Den erhvervsrettede voksen- og efteruddannelsesaktivitet skal styrkes, flere skal gennemgå forberedende voksenundervisning - fra i dag ca. 23.000 årligt til ca. 40.000 årligt i 2010 - og der skal gøres en særlig indsats for at øge erhvervsfrekvensen fra udsatte grupper.

I Region Midtjylland har knap 81 pct. af de 25-29 årige en ungdomsuddannelse mod landsgennemsnittets knap 80 pct., og ca. 28 pct. af de beskæftigede har en videregående uddannelse mod ca. 29 pct. på landsplan. Samtidig er der relativt mange videregående uddannelsespladser især i den østlige del af regionen.

Som i resten af landet er der en udfordring i at skabe flere praktikpladser, samt at sikre, at især færre unge med indvandrerbaggrund falder fra en påbegyndt uddannelse. Næsten en tredjedel af arbejdsstyrken i regionen har ingen erhvervskompetencegivende uddannelse. Ledigheden i Region Midtjylland var i 2006 under landsgennemsnittet.

Region Midtjylland har samtidig en relativt stor andel ufaglærte i beskæftigelse, der kan videreuddannes til et højere niveau. Øget efteruddannelsesaktivitet, som også tager højde for realkompetencer, er således også en særlig udfordring, som skal iagttages i forbindelse med den regionale indsats for at øge regionens kompetenceniveau og styrke arbejdskraftudbuddet.

Vækstforums indsats tager således udgangspunkt i, at uddannelses- og kompetenceniveauet i regionen generelt skal øges markant, så både arbejdskraftens og virksomhedernes konkurrence- og omstillingsevne styrkes. Det skal ske i et tæt samspil mellem erhvervs-, beskæftigelses- og uddannelsespolitikken, hvorfor vækstforum vil etablere et tæt samarbejde om udførelsen af de konkrete initiativer mellem de forskellige politiske aktører på de respektive områder og sådan at der sikres en relevant indsats i de enkelte områder af regionen.

Parterne er enige om, at der sigtes mod at nå følgende mål vedr. uddannelse og arbejdskraftudbud, jf. boks 1.1.

Boks 1.1: Mål for uddannelse og arbejdskraftudbud i Region Midtjylland

- Flere unge skal have en ungdomsuddannelse. Mindst 95 pct. af alle unge skal gennemføre en ungdomsuddannelse i 2015.
- Flere unge fra regionen skal tage en videregående uddannelse og således bidrage til at den nationale målsætning om at mindst 50 pct. af en ungdomsårgang i 2015 tager en videregående uddannelse nås.
- Voksen og efteruddannelsesindsatsen skal styrkes for at øge kompetencerne på arbejdsmarkedet. Antallet der deltager i forberedende voksenundervisning i regionen skal øges.

Parterne er på denne baggrund enige om at gøre en særlig indsats for uddannelse og arbejdskraftudbud, jf. boks 1.2.

Boks 1.2: Indsatsområder vedr. uddannelse og arbejdskraftudbud i Region Midtjylland.

- **De erhvervsrettede ungdomsuddannelser styrkes.** Parterne er enige om at fremme et godt samspil mellem uddannelsesinstitutioner, virksomheder og kommuner i regionen med henblik på at gøre uddannelserne mere attraktive for de unge, mindske frafaldet og generelt styrke uddannelseskulturen. Parterne er endvidere enige om at etablere en dialog om institutions- og udbudsstrukturen for erhvervsrettede ungdomsuddannelser i regionen i forhold til de konstaterede uddannelsesbehov, herunder også i forhold til uddannelsesbehov i regionens yderområder.

- **Omfanget af erhvervsrettede uddannelsestilbud øges.** Parternes er enige om, at en dialog mellem vækstforum og de regionale uddannelsesinstitutioner kan styrke udbuddet af nye uddannelsestilbud, der matcher det regionale erhvervslivs efterspørgsel efter kompetencer. Regeringen vil opfordre de regionale uddannelsesinstitutioner til at tage initiativ til en sådan dialog.

- **Flere unge med indvandrerbaggrund fuldfører en påbegyndt erhvervsuddannelse.** Parterne er enige om en styrket indsats for, at flere unge med indvandrerbaggrund skal fuldføre en påbegyndt erhvervsuddannelse.

- **Indsats for flere praktikpladser.** Parterne er enige om at understøtte målsætningen om at øge antallet af praktikpladser samt fremme kvaliteten i praktikforløbene.

- **Styrkelse af undervisnings- og videnmiljøer inden for de videregående uddannelser.** Parterne er enige om at undersøge muligheden for at samarbejde om at styrke de videregående uddannelsestilbud og de professionsrettede videregående uddannelser i regionen, herunder medvirke til en øget internationalisering af uddannelserne.

- **Samarbejde om den regionale udmøntning af nationale uddannelsesindsatser, herunder efter- og videreuddannelse.** Regeringen vil inddrage vækstforum som høringsog samarbejdspart i forbindelse med udmøntningen af nationale uddannelsesindsatser, der har strategisk betydning for den erhvervsmæssige udvikling i Midtjylland.

- **Efter- og videreuddannelsestilbud til personer, som mangler grundlæggende færdigheder, eller som har behov for opkvalificering**. Parterne er enige om at højne regionens kompetenceniveau gennem en styrket voksen- og efteruddannelsesindsats.

- **Samarbejde om erhvervs-, beskæftigelses- og uddannelsespolitikken.** Parterne er enige om at samarbejde om overvågning og analyse af det regionale arbejdsmarked og de regionale vækstvilkår, således at initiativer baseres på et veldokumenteret grundlag om såvel udbuds- som efterspørgselssiden. Parterne vil desuden inddrage blandt andet beskæftigelsesmæssige hensyn i forbindelse med udmøntningen af strukturfondsmidlerne.

2. Bedre vækstvilkår for nye og mindre virksomheder

Iværksætteri spiller en vigtig rolle for dynamikken og væksten i økonomien. Derfor skal Danmark fortsat være blandt de europæiske lande, hvor der hvert år etableres flest nye virksomheder med vækstpotentiale, ligesom Danmark inden 2015 skal være blandt de lande, hvor der er flest vækstiværksættere.

I Region Midtjylland er etableringsraten for iværksættere under landsgennemsnittet og i forhold til de øvrige regioner overvejer færre at starte selvstændig virksomhed, ligesom 3,3 pct. af iværksætterne udvikler sig i til vækstiværksættere i forhold til landsgennemsnittet på ca. 3,6 pct. Region Midtjylland har i lighed med de øvrige regioner en udfordring i at sikre, at flere virksomheder hurtigere kommer ind i et vækstforløb, for at Danmark kan komme på niveau med de bedste lande.

Parterne er enige om, at der sigtes mod at nå følgende mål for bedre vækstvilkår for nye og mindre virksomheder, jf. boks 2.1.

Boks 2.1: Mål for bedre vækstvilkår for nye og mindre virksomheder for Region Midtjylland

- Der skal etableres flere nye virksomheder med vækstpotentiale i Region Midtjylland, således at regionen bidrager til at nå den nationale målsætning om, at Danmark fortsat er blandt de europæiske lande, hvor der hvert år etableres flest nye virksomheder. Det er Vækstforum Midtjyllands ambition, at overlevelsesraten for nyetablerede virksomheder øges fra 82 pct. til 90 pct. i 2015.
- Andelen af vækstiværksættere skal mindst fordobles inden 2015.

Parterne er på denne baggrund enige om at gøre en særlig indsats på området vedr. bedre vækstvilkår for nye og mindre virksomheder, jf. boks 2.2.

Boks 2.2: Indsatsområder vedr. bedre vækstvilkår for nye og mindre virksomheder i Region Midtjylland

- **Styrket kvalitets- og kompetenceløft i rådgivningsindsatsen.** Parterne er enige om en styrket indsats, der med Væksthus Midtjylland som omdrejningspunkt skal forbedre rådgivningsindsatsen for nye og mindre virksomheder og sikre, at flere virksomheder kommer ind i et vækstforløb.

- **Specialiserede rådgivningstilbud.** Parterne er enige om at etablere specialiserede rådgivningstilbud i regi af Væksthus Midtjylland.

- **Styrket adgang til kapital.** Parterne er enige om at medvirke til at sikre, at virksomheder, herunder særligt SMV'er, får styrket adgang til risikovillig kapital og viden om relevante muligheder for finansiering.

- **Samarbejde om iværksætteri og idéudvikling i uddannelserne.** Parterne er enige om, at Vækstforum Midtjylland og Selvstændighedsfonden i samarbejde skal fremme iværksætteri og idéudvikling i de regionale uddannelser. Parterne er samtidig enige om at styrke Iværksætterakademiet IDEA's arbejde med at etablere regionale netværk med lokale uddannelsesinstitutioner.

3. Innovation

Danske virksomheder og offentlige institutioner skal være blandt de mest innovative i verden. Det skal ske gennem en styrket konkurrence og større åbenhed i økonomien. Samtidig skal samarbejdet mellem virksomheder og videninstitutioner, offentlige myndigheder, kunder og leverandører styrkes, herunder gennem større fokus på brugerdreven innovation.

Endvidere skal flere virksomheder deltage i forsknings- og teknologiprogrammer.

I Region Midtjylland ligger andelen af virksomheder, der er innovative på ca. 45 pct., hvilket er over landsgennemsnittet på ca. 40 pct. og en smule under niveauet for de bedste lande (ca. 47 pct.).

Virksomhederne i Region Midtjylland anvender hvad der svarer til 3,2 pct. af regionens BNP på innovation, hvilket er på niveau med landsgennemsnittet. Der er dog fortsat et behov for at gøre en indsats i forhold til at midtjyske virksomheder bliver mere innovative.

Parterne er enige om, at der sigtes mod at nå følgende mål for innovation, jf. boks 3.1.

Boks 3.1: Mål for innovation i Region Midtjylland

- Andelen af regionens virksomheder, der er innovative, skal øges.
- Region Midtjyllands virksomheders anvendelse af midler til innovation skal udgøre en stigende andel af regionens BNP.
- Flere virksomheder og/eller offentlige institutioner udvikler nye produkter, serviceydelser, processer og forretningskoncepter.

Parterne er på denne baggrund enige om at gøre en særlig indsats til fremme af innovation, jf. boks 3.2.

Boks 3.2: Indsatsområder til fremme af innovation

- **Styrket samarbejde om innovation.** Parterne er enige om betydningen af at videreudvikle samarbejde om innovation.

- **Brugerdreven innovation**. Parterne er enige om at styrke indsatsen for brugerdreven innovation og vækstforum kan som led heri indstille mindst ét større projekt inden for rammerne af program for brugerdreven innovation. Vækstforum ønsker, at der sættes særligt fokus på brugerdreven innovation inden for handicapteknologi.

- **Vækstforum som samarbejdspart.** Vækstforum inddrages, hvor det har relevans for den regionale udvikling inden for innovation, videnspredning og teknologi.

- **Strategisk forskning.** Parterne er enige om betydningen af strategisk forskning i fødevarer, sundhed og miljø.

- **Fødevarer.** Parterne er enige om i fællesskab at styrke værdikædesamarbejdet inden for fødevareområdet.

4. Videnspredning

Danmark skal være blandt de lande i verden, hvor de private virksomheder forsker mest og er blandt de bedste til at omsætte nye forskningsresultater og viden fra forsknings- og uddannelsesinstitutioner til nye teknologier, processer, varer og tjenester.

Samtidig skal videnformidling og erhvervslivets samarbejde med universiteter og forskningsinstitutioner styrkes, der skal flere højtuddannede ud i erhvervslivet og antallet af ErhvervsPhD'ere skal øges.

Samarbejdet mellem midtjyske virksomheder og forsknings- og videninstitutioner skal styrkes. Andelen af de ansatte i den private sektor i Region Midtjylland, der har en lang videregående uddannelse, er 4,2 pct., hvilket er lavere end landsgennemsnittet på 5,5 pct. Der var i 2006 12 ErhvervsPhD-projekter i Region Midtjylland ud af 84 på landsplan, hvilket er forholdsvis få, når regionens størrelse tages i betragtning. Der er således en udfordring i at sikre, at ny forskning og viden spredes og anvendes i det midtjyske erhvervsliv.

Parterne er enige om, at der sigtes mod at nå følgende mål for videnspredning, jf. boks 4.1.

Boks 4.1: Mål for videnspredning i Region Midtjylland

- Andelen af de ansatte i den private sektor i Region Midtjylland, der har en lang videregående uddannelse øges yderligere
- Virksomheder og universiteter samarbejder om i perioden 2007-10 at igangsætte i alt omkring 80-90 nye ErhvervsPhD-projekter i regionen.
- De regionale innovationsagenter skal i perioden 2007-09 opsøge mindst 250 virksomheder, der i dag ikke er brugere af det nationale viden- og innovationssystem.
- Virksomhederne i regionen ansætter mindst 70 videnpiloter i perioden 2007-2010.

Parterne er på denne baggrund enige om at gøre en særlig indsats vedr. videnspredning, jf. boks 4.2.

Boks 4.2: Indsatsområder vedrørende videnspredning

- **Styrket videnspredning mellem universiteter og erhvervsliv.** Parterne er enige om betydning af at styrke samarbejdet om videnspredning mellem universiteter og det regionale erhvervsliv. Parterne er desuden enige om, at der er behov for en løbende dialog mellem universiteter og vækstforum om, hvordan der skabes de bedst mulige rammer for videnformidling og samarbejde mellem universiteter og det regionale erhvervsliv. Regeringen vil opfordre universiteterne til at tage initiativ til en sådan dialog.

- **Regionale innovationsagenter.** Parterne er enige om, at der er behov for styrke rammerne for innovation i de nye og mindre virksomheder, fx gennem regionale innovationsagenter.

- **Ledelsesudvikling.** Vækstforum vil arbejde for, at der skabes bedre rammer for ledelsesudvikling.

5. Markedsføring af Danmark og tiltrækning af investeringer og turisme

I 2015 skal kendskabet til Danmarks styrker og kompetencer være i top 10 blandt OECD-landene og de nye vækstlande. Udlandets kendskab til Danmarks kreative kompetencer og Danmark som uddannelsesland skal øges.

Danmark skal tiltrække flere udenlandske investeringer.

Samtidig skal Danmarks synlighed som turistmål og konferencevært øges. Som pejlemærke bør Danmarks tiltrækning af turister i 2015 mindst være på niveau med de bedste nordeuropæiske lande.

Region Midtjylland spænder over et meget forskelligartet turismeprodukt, og den store udfordring er at finde en balanceret udvikling af turismen i regionen. Hvert enkel turistdestination har sine udfordringer, og specielt vestkystturismens tilbagegang bør være i fokus de kommende år gennem udvikling af helårsoplevelser.

Regionen har igennem de senere år haft mange innovative tiltag specielt centreret omkring eventudvikling (f.eks. Horsens) og attraktionsudvikling (f.eks. Djursland).

Oplevelsesøkonomien i Region Midtjylland er i kraftig vækst. Regionen har oplevet en stigning på 14 procent i beskæftigelsen inden for oplevelseserhvervene de seneste år. Udfordringen er at få forankret tiltagene og få spredt effekten på større områder og over hele året. Endelig bør Århus i højere grad indfri sit potentiale som citybreak og erhvervsturismedestination.

Et væsentligt element i markedsføringen af Region Midtjylland og særligt Århus, (Herning og Horsens) er at tiltrække store begivenheder – der i sig selv bidrager til at markedsføre og synliggøre regionen.

Parterne er enige om, at der sigtes mod at nå følgende mål for markedsføringen af Danmark – tiltrækning af investeringer og turisme, jf. boks 5.1.

Boks 5.1: Mål for markedsføring for Region Midtjylland

- Der skal tiltrækkes/fastholdes flere videntunge arbejdspladser i Danmark, herunder også i Region Midtjylland. Det er vækstforums ambition, at der inden for det tværregionale vestdanske samarbejde tiltrækkes/fastholdes 150 jobs årligt.
- Region Midtjyllands synlighed som helårsdestination skal styrkes. I 2010 er antallet af kystferieovernatningerne såvel i som udenfor højsæsonen øget, og antallet af helårsarbejdspladser inden for turismen er steget.
- Væksten i antallet af overnatninger i Århus skal i perioden frem til 2010 være på niveau med væksten i sammenlignelige byer i Nordeuropa.

Parterne er på den baggrund enige om at gøre en særlig indsats vedrørende markedsføringen af Danmark – tiltrækning af investeringer og turisme, jf. boks 5.2.

Boks 5.2: Initiativer til styrkelse af turismeindsatsen og markedsføringen af Danmark

- **Tiltrækning af udenlandske virksomheder.** Parterne er enige om at undersøge mulighederne for at fortsætte samarbejdet mellem Invest in Denmark og de vestdanske regioner om at tiltrække udenlandske virksomheder og kapital.

- **Styrkelse af Danmark som turistmål og konferencevært.** Parterne er enige om at styrke effekten af turismefremmeindsatsen gennem en fælles strategi og en klar ansvarsfordeling i forhold til markedsføring, destinationsudvikling, kompetenceudvikling samt service- og information. Partnerne er desuden enige om, at afholdelsen af store begivenheder har stor betydning for markedsføringen af Danmark.

- **Kultur- og oplevelsesøkonomi.** Regeringen og vækstforum er enige om, at der er behov for at styrke de erhvervsmæssige potentialer i kultur- og oplevelsesøkonomien.

6. Energi og miljø

Med "En visionær dansk energistrategi" har regeringen fremlagt en energiplan, der blandt andet har som mål at fordoble andelen af vedvarende energi til mindst 30 pct. i 2025, øge energispareindsatsen til 1,25 pct. om året frem til 2025 samt at 10 pct. af transportsektorens brændstofforbrug i 2020 skal dækkes af vedvarende energi i form af biobrændstoffer. Målene skal nås gennem en omkostningseffektiv energipolitik, som understøtter fortsat velfærd, økonomisk vækst og danske virksomheders konkurrenceevne.

Med en produktion af vedvarende energi på 22 pct. af det samlede regionale forbrug i 2005, ligger Region Midtjylland allerede i dag over EU-målsætningen for år 2020 og godt på vej mod det nationale mål for 2025. Region Midtjylland har en række virksomheder, der er specialiserede og har stærke kompetencer inden for energi- og miljøområdet. Regionen har særlige styrkepositioner indenfor vindmølleindustrien og på biomasseområdet. Det ønsker vækstforum at udnytte til gavn for vækst og miljø i regionen, idet ambitionen er at være foregangsregion inden for miljø- og energiteknologi og ved at understøtte de nationale målsætninger gennem mål, der er højere end de nationale mål.

Parterne er på den baggrund enige om at gøre en særlig indsats vedrørende energi og miljø, jf. boks 6.1.

Boks 6.1: Indsatsområder inden for energi og miljø

A. **Samarbejde om fremme af vedvarende energi.** Parterne er enige om at fremme et godt samspil mellem den nationale og regionale indsats for fremme af vedvarende energi.

B. **Samarbejde om fremme af miljø- og energiteknologi.** Parterne er enige om skabe gode rammer for et styrket samspil om fremme af miljø- og energieffektive teknologier.

C. **FN's klimakonference.** Parterne er enige om, at Region Midtjylland - ligesom andre interesserede regioner - vil blive inddraget i forberedelserne af erhvervsaktiviteterne frem mod FN's klimakonference i 2009.

D. **Forskning.** Parterne er enige om, at der er behov for at styrke forskningen i vedvarende energi.

E. **Certificering af miljøeffektive landbrugsteknologier.** Parterne er enige om behovet for at fremme miljøeffektiv teknologi inden for landbrugssektoren. Skov- og Naturstyrelsen planlægger at etablere en certificeringsordning indenfor miljøeffektiv landbrugsteknologi. Ordningen vil blive konkurrenceudsat i overensstemmelse med udbudsreglerne. Et konsortium bestående af Århus Universitet, Agro Tech og Teknologisk Institut vil - på lige fod med andre konsortier/ aktører - kunne deltage i konkurrencen om at etablere og

drive certificeringsordningen. Region Midtjylland har i sin megasatsning en række elementer som vil understøtte virksomhedernes efterspørgsel af denne ydelse.

F. **Testområde.** Parterne er enige om at arbejde for, at der kan etableres testområde for store vindmøller i Region Midtjylland, idet det nuværende anlæg ved Høvsøre ikke længere kan dække industriens behov for testkapacitet.

7. Landdistrikterne og yderområder

Der skal være attraktivt at bo, leve og arbejde i alle egne af Danmark. Det gælder også i landdistrikter og yderområder. Mindst 35 pct. af strukturfondsmidlerne i social- og regionalfondsprogrammerne skal i perioden 2007-2013 under ét anvendes til gavn for yderområderne. Med Landdistriktsprogrammet ønsker regeringen at øge konkurrencekraften i jordbrugs-, skovbrugs- og fødevaresektoren, at forbedre levevilkårene og fremme et bredere erhvervsgrundlag i landdistrikterne samt at beskytte miljøet og naturen i landdistrikterne.

Region Midtjylland har både land, by og yderområder. Der er således en udfordring i at sikre, at der er attraktivt at bo, leve og arbejde i hele regionen.

Parterne er enige om, at der sigtes mod at nå følgende mål inden for landdistrikter og yderområder, jf. boks 7.1.

Boks 7.1: Mål om landdistrikter og yderområder i Region Midtjylland

- Mindst 20 pct. af Vækstforum Midtjyllands strukturfondsmidler skal i gennemsnit i perioden 2007-2013 komme regionens yderområder til gavn.

Parterne er på den baggrund enige om at gøre en særlig indsats vedrørende landdistrikter og yderområder, jf. boks 7.2.

Boks 7.2: Indsatsområder om landdistrikter og yderområder

- **Landdistriktsprogram 2007-13: Koordination med lokale aktionsgrupper.** Parterne er enige om at sikre en enstrenget erhvervsfremmeindsats og herunder koordination i forhold til udmøntningen af Landdistriktsprogrammet 2007-13. En del af Landdistriktsprogrammet (akse 3) skal udmøntes via Lokale Aktionsgrupper. For at sikre en enstrenget erhvervsfremmeindsats og sikre koordination mellem den regionale erhvervsudvikling og den lokale forankring på områder som erhvervsfremme, iværksætterindsats, bosætning og turisme er det besluttet, at:
  - Vækstforum kan lade sig repræsentere i de lokale aktionsgrupper (LAG).
  - Vækstforum skal godkende, at de lokale aktionsgruppers strategier er i overensstemmelse med den regionale erhvervsudviklingsstrategi udarbejdet af vækstforum.
  - Vækstforum kan komme med konkrete forslag til ændringer i større erhvervsrettede projekter med henblik på at sikre koordination og enstrengethed i erhvervsindsatsen.

- **Udvikling af jordbrugs- og fødevaresektoren**. Parterne er enige om jordbrugs- og fødevaresektorens betydning i Midtjylland. Vækstforum får hjemmel til at indstille om projekter i landdistriktsprogrammets akse 1, som kan styrke konkurrenceevnen i jordbruget, fødevareerhvervet og gartnerisektoren. Vækstforum vil fx kunne indstille om større projekter inden for innovation og udvikling i forarbejdningssektoren for jordbrug, som har særlig betydning for den regionale erhvervsudvikling.

- **Landsbyernes rolle.** Parterne er enige om, at der er behov for at belyse landsbyernes udvikling og rolle.

Bilag 1: Initiativoversigt

I. Uddannelse og arbejdskraftudbud.

1. **De erhvervsrettede ungdomsuddannelser styrkes:** Vækstforum vil bidrage til at understøtte allerede igangsatte og planlagte initiativer på uddannelsesområdet, herunder bl.a. etableringen af mentorordninger, som vil bidrage til at gøre en særlig indsats for de af regionens unge, der er i risiko for at falde ud af uddannelsessystemet, fx indvandrere og unge med lav uddannelsesmotivation.

2. **Omfanget af erhvervsrettede uddannelsestilbud øges.** Vækstforum vil i samarbejde med det regionale beskæftigelsesråd og regeringen kortlægge behovet for at styrke de regionale kompetencer i forhold til uddannelsesudbuddet og virksomhedernes efterspørgsel. Som opfølgning herpå vil vækstforum igangsætte udviklingsprojekter, der kan understøtte udviklingen af nye uddannelsestilbud målrettet regionens erhvervsmæssige behov, fx i tilknytning til de erhvervsrettede uddannelsesinstitutioner samt de nye professionshøjskoler.

3. **Flere unge med indvandrerbaggrund fuldfører en påbegyndt erhvervsuddannelse.** Med udgangspunkt i de gode erfaringer fra regeringens Task Force enhed vil parterne indlede et konkret samarbejde. Samarbejdet kan gennemføres i forhold til en række af de initiativer i forbindelse med velfærdsaftalen, som skal styrke de erhvervsrettede ungdomsuddannelser, herunder etableringen af mentorordninger, styrket praktikpladsopsøgende arbejde, hjælp til praktikpladssøgning eller anden hjælp, som unge med indvandrerbaggrund kan have særlig brug for.

4. **Indsats for flere praktikpladser.** Vækstforum vil tage initiativ til at igangsætte projekter, der via samarbejde mellem erhvervsrettede og videregående uddannelsesinstitutioner og virksomheder sikrer, at flere studerende kommer i praktik i regionens virksomheder. Projekterne skal udvikles i et samarbejde mellem uddannelsesinstitutioner og erhvervslivet.

5. **Styrkelse af undervisnings- og videnmiljøer inden for de videregående uddannelser.** Der etableres en dialog mellem Vækstforum Midtjylland og uddannelsesinstitutionerne om behovet for og udviklingen af nye grunduddannelser, samt behovet for udvikling af tilbud om efter- og videreuddannelse rettet mod regionens særlige vækstpotentialer og efterspørgsel efter medarbejdere og kompetencer. Samarbejdet med Vækstforum Midtjylland, herunder virksomheder og forsknings- og videninstitutioner i regionen kan være relevant i relation til institutionernes udviklingskontrakter. De uddannelsesinstitutioner der udbyder professionsuddannelser i regionen (dvs. Aarhus Universitet) kan inddrages i samarbejdet. Vækstforum vil i tilknytning hertil gøre en særlig indsats for at få flere unge til at tage en videregående uddannelse med henblik på at understøtte den nationale målsætning herom.

6. **Samarbejde om den regionale udmøntning af nationale uddannelsesindsatser.** Vækstforum kan fx være høringspart ved relevant ny lovgivning eller i forbindelse med væsentlige ændringer i den regionale udannelsesstruktur eller vækstforum kan inddrages som samarbejdspart i forbindelse med styrkelsen af uddannelsesmiljøer, udvikling af nye uddannelser og videncenterfunktioner på de kommende professionshøjskoler. Regeringen er endvidere interesseret i at modtage forslag fra vækstforum til lovgivningsmæssige ændringer som kan være med til at styrke implementeringen af denne aftales mål. Endelig kan vækstforum i relation til erhvervsudviklingsstrategien bidrage med input til udviklingen af de regionale uddannelsestilbud. Vækstforum vil etablere et regionalt Uddannelsesråd.

7. **Efter- og videreuddannelsestilbud til personer, som mangler grundlæggende færdigheder, eller som har behov for opkvalificering**. Regionens kompetenceniveau skal højnes gennem velfærdsaftalens målsætning om at styrke samarbejdet mellem AMU-systemet og den forberedende voksen- og efteruddannelsesindsats samt gennem en styrket vejlednings- og rådgivningsindsats overfor især små og mellemstore virksomheder. Vækstforum Midtjylland vil i den forbindelse målrette den regionale indsats mod målsætningerne for et markant løft i læse-, skrive- og regneindsatsen for voksne, flere voksenlærlinge samt en styrkelse af den erhvervsrettede voksen- og efteruddannelse.

   Regeringen og Vækstforum Midtjylland vil styrke voksen- og videreuddannelsesaktiviteterne ved at samarbejde om udvikling af kompetencecentre i regionen. Centrene skal med baggrund i erfaringerne fra de nuværende pilotcentre bl.a. sikre samarbejdet mellem de erhvervs-, beskæftigelses- og uddannelsespolitiske aktører om en styrkelse af voksen og videreuddannelsesaktiviteterne over for især de kortuddannede.

8. **Samarbejde om erhvervs-, beskæftigelses- og uddannelsespolitikken.** Vækstforum vil samarbejde med Det Regionale Beskæftigelsesråd og uddannelsesinstitutioner i regionen om at kortlægge og følge virksomhedernes efterspørgsel efter arbejdskraft og efteruddannelse på kort og langt sigt, bl.a. under hensyntagen til at Region Midtjylland er en del af et større regionalt arbejdsmarked.

II. Bedre vækstvilkår for nye og mindre virksomheder

9. **Styrket kvalitets- og kompetenceløft i rådgivningsindsatsen:** Som en del af sin resultatkontrakt med staten skal Væksthus Midtjylland i 2007 bl.a.: vejlede mindst 1075 iværksættere og eksisterende virksomheder med vækstambitioner og indgå mindst 15 aftaler om samarbejde med helt eller delvist offentligt finansierede institutioner pr.

1. september 2007. Vækstforum for Region Midtjylland vil i dialog med væksthuset og regeringen udvikle og medfinansiere aktiviteter og tilbud til en specialiseret iværksætterindsats, jf. nedenfor.

10. **Specialiserede rådgivningstilbud.** Der etableres specialiserede rådgivningstilbud i tilslutning til Væksthus Midtjylland. Det drejer sig bl.a. om rådgivning vedrørende eksport og internationalisering, finansiering, design og patent- og varemærkebeskyttelse via henholdsvis Danmarks Eksportråd, Vækstfonden, Dansk Designcenter og Patent- og Varemærkestyrelsen, der skal være til rådighed for regionens nye og mindre virksomheder i væksthuset. Desuden vil væksthuset løbende få tilført viden om de nationale forsknings- og innovationsprogrammer med henblik på at kunne informere virksomhederne herom. Vækstforum vil desuden finansiere og igangsætte initiativer fx rettet mod at styrke iværksætteri hos eksisterende virksomheder og deres ansatte og øget brug af erhvervsfolk som mentorer. Endvidere fastsætter vækstforums handlingsplan etablering af et specialiseret rådgivningstilbud til vækstiværksættere indenfor forretningsmodeller, internationalisering og kapitalforhold. Ligeledes fastsættes en indsats, hvor små og mellemstore etablerede virksomhed får adgang til specialiseret vejledning, facilitering, rådgivning, mentornetværk og kvalitetsudvikling i rådgivningssystemet. Tilbuddene skal supplere Væksthus Midtjyllands specialiserede erhvervsservice og planlægges udført af Væksthuset som en operatøropgave.

11. **Styrket adgang til kapital.** Vækstforum Midtjylland vil øge virksomhedernes kendskab til og anvendelse af de eksisterende finansielle instrumenter, så flere virksomheder bliver opmærksomme på hvilke typer kapital, der passer til dem, og hvordan kapital bedst rejses. Vækstforum vil nedsætte en arbejdsgruppe med deltagelse af bl.a. finansielle aktører og det regionale væksthus, der skal komme med forslag hertil. Vækstforum Midtjylland vil desuden udvikle en række elementer, som skal forbedre kapitalformidlingen til vækstiværksættere og vækstvirksomheder, herunder et Business Angels Match, som skal formidle kapital og strategisk sparring til mindre, innovative virksomheder.

12. **Samarbejde om iværksætteri og idéudvikling i uddannelserne.** På LVU- og MVU-området indeholder vækstforums handlingsplan etablering af studentervæksthuse i Region Midtjylland til idéudvikling og realisering af bæredygtige forretningsidéer gennem tilbud om fysiske faciliteter, rådgivning og netværk.

III. Innovation

13. **Styrket samarbejde om innovation.** Vækstforum Midtjylland vil med udgangspunkt i Skejby hospitalsbyggeri igangsætte en række initiativer, der kan styrke nytænkning

og kvalitet, brugertilfredshed og effektiv opgaveløsning gennem et styrket offentlig-privat samarbejde, der kan gavne vækst og erhvervsudvikling inden for både sundhed-erhverv, men også medføre innovation inden for design, byggesektoren og IT-området.

14. **Brugerdreven innovation**. Vækstforum Midtjylland indstiller mindst ét større projekt inden for rammerne af program for brugerdreven innovation, således at regionens virksomheder og offentlige institutioner bliver mere innovative, og at der udvikles nye og bedre produkter og serviceydelser på baggrund af en systematisk afdækning af kunders og brugeres behov.

15. **Vækstforum som samarbejdspart.** Vækstforum inddrages, hvor det har relevans for den regionale udvikling inden for innovation, videnspredning og teknologi. Det kan være som høringspart fx i forbindelse med ny lovgivning eller ved den årlige opdatering af "InnovationDanmark 2007-2010", som er Rådet for Teknologi og Innovations handlingsplan til fremme af innovation og mere videnspredning, og som implementerer dele af regeringens globaliseringsstrategi og forliget om globaliseringspuljen. Eller som samarbejdspart fx i udformningen af de regionale teknologicentre i regionen eller i arbejdet for at synliggøre forskningsinstitutionernes kompetencer over for specielt de mindre og mellemstore virksomheder. Der er enighed om, at Rådet for Teknologi og Innovation og vækstforum opretholder en aktiv dialog om indsatser med relevans for begge parter.

16. **Strategisk forskning.** Staten har afsat 115 mio. kr. til strategisk forskning i fødevarer, sundhed og miljø, hvilket også vil kunne bidrage til at styrke rammebetingelserne for en række af de erhvervsområder, som Vækstforum Midtjylland har særlig fokus på i sin erhvervsudviklingsstrategi.

17. **Fødevarer.** Et styrket værdikædesamarbejde inden for fødevareområdet skal finde sted på baggrund af oprettelsen af GTS-instituttet Agrotech og universitetsfusionen mellem Dansk Jordbrugs Forskning, Århus Universitet og Danmarks Miljøundersøgelser samt nye uddannelser på fødevareområdet. Samarbejdet kan bidrage til at styrke innovation og udvikle fødevareerhvervet i Region Midtjylland.

IV. Videnspredning

18. **Styrket videnspredning mellem universiteter og erhvervsliv.** Samarbejdet om videnspredning mellem universiteter og det regionale erhvervsliv skal styrkes ved etablering af flere praktikophold for højtuddannede i regionens virksomheder, videreudvikling af de hidtidige erfaringer med at få videnmedarbejdere ud i virksomhe-

derne blandt andet gennem en styrkelse og større udbredelse og anvendelse af ordningen "Regionale videnpiloter", der administreres af Rådet for Teknologi og Innovation efter først til mølle princippet samt etablering af erhvervsPhD-forløb, der administreres af Rådet for Teknologi og Innovation, idet udvælgelse sker efter konkurrence- og kvalitetsprincippet. Videnskabsministeriet vil i samarbejde med regionale aktører gennemføre en målrettet og styrket markedsføring af initiativet for at gøre virksomheder, forskerstuderende og universiteter opmærksom på initiativets muligheder.

19. **Regionale innovationsagenter.** Regeringen vil i samarbejde med Vækstforum Midtjylland etablere pilotprojektet "regionale innovationsagenter" i regi af GTS-systemet. Projektet skal via Væksthus Midtjylland give regionens små og mellemstore virksomheder én samlet indgang til hele det nationale viden- og innovationssystem, herunder til GTS-institutterne.

20. **Ledelsesudvikling.** Vækstforum vil udvikle en overordnet, forskningsbaseret strategi for ledelsesudvikling, med baggrund i allerede eksisterende udbud fra professionshøjskoler, universiteter m.fl. I tilknytning hertil igangsættes virksomhedsnetværk specielt for små og mellemstore virksomheder til at sprede og kvalificere arbejdet. Der nedsættes en fælles arbejdsgruppe med deltagelse af relevante parter, herunder professionshøjskoler, erhvervsskoler, videncentre mv. , der skal medvirke til udvikling heraf.

V. Markedsføring af Danmark og tiltrækning af investeringer og turisme

21. Tiltrækning af udenlandske virksomheder. Det undersøges**,** om den vestdanske investeringsfremmeindsats kan konsolideres i Foreningen Vestdansk Investeringsfremme som et fælles projekt mellem de vestdanske regioner. Endvidere undersøges muligheden for, at der indgås en samarbejdsaftale mellem Foreningen/regionerne og Invest in Denmark med henblik på at sikre en arbejdsdeling, hvor man regionalt forestår modtageapparatet i Danmark, mens Invest in Denmark forestår marketing og salgsarbejdet i regi af Invest in Denmarks globale netværk. Der lægges op til en flerårig finansierings- og samarbejdsaftale.

22. Styrkelse af Danmark som turistmål og konferencevært. Parterne udarbejder en fælles strategi og en klar ansvarsfordeling i forhold til markedsføring, destinationsudvikling, kompetenceudvikling samt service- og information:

VisitDenmark vil forestå en analyse af turismens økonomi og potentialer i regionen samt lede udviklingen af det nationale helårsdestinationsprojekt og de nationale oplevelsestemaer.

Vækstforum vil i samarbejde med regionens kommuner indstille og bakke op omkring et antal helårsdestinationer i regionen samt træffe beslutning om, hvilke regionale oplevelsestemaer fokus skal rettes mod.

Vækstforum vil gennem Midtjysk Turisme samordne den midtjyske turismes styrepositioner i relation til den internationale markedsføring der gennemføres af VisitDenmark.

Vækstforum vil i forbindelse med sin generelle indsats for at opkvalificere og tiltrække arbejdskraft gøre en specifik indsats for at øge værtskabskompetenceniveauet i turisterhvervet.

VI. Energi og miljø

23. **Samarbejde om fremme af vedvarende energi.** Vækstforum Midtjylland vil i samarbejde med vindmølleindustrien og relevante kommuner arbejde for at etablere et testcenter for afprøvning af store vindmøller. Vækstforum vil medvirke til at understøtte udviklingen af energi- og miljøteknologier i hele værdikæden fra naturressourcer over energiproduktion til forbrug. Vækstforum har desuden besluttet at nedsætte et råd for energi- og miljøteknologi med deltagelse af virksomheder, forsknings- og udviklingsinstitutioner med henblik på at udvikle de regionale potentialer indenfor energi- og miljøområdet. Vækstforum vil senest i 2010 igangsætte et demonstrationsprojekt for vindmøller. Regeringen har igangsat en række initiativer på energiområdet, der kan støtte op om regionens udvikling jf. pkt. 27.

24. **Forsøgs- og demonstrationsprojekter.** Vækstforum udpeger en række byer og landsbyer i Region Midtjylland, som særlige VE-byer. Herigennem sikres lokal forankring og opbakning til realiseringen af de fælles mål. Der udarbejdes individuelle handlingsplaner for den enkelte by. Der skal indgå såvel energibesparende mål og teknologier, som vedvarende energiproduktion i de konkrete forslag. Vækstforum ønsker at initiativet skal indgå som et udstillingsvindue, for hvordan man lokalt og regionalt arbejder med energi og klimaforhold, under FN's klimakonference i Danmark i 2009.

25. **Byer med fokus på høj energieffektivitet og vedvarende energi**. Vækstforum vil arbejde for at mindst én by i regionen bliver blandt de mest energieffektive byer i Danmark i forbindelse med EUDP-programmet.

26. **Forskerpark indenfor vedvarende energi.** Vækstforum har besluttet at etablere en forskerpark i Region Midtjylland primært målrettet underleverandørerne til vindmølleindustrien. Med udgangspunkt i Århus Universitet, Ingeniørhøjskolen og Maskinmesterskolen i Århus vil vækstforum medvirke til at sikre, at

der igangsættes et konkretiseringsarbejde med henblik på at etablere "Navitas Park".

27. **Samarbejde om fremme af miljø- og energiteknologi.**
Energiteknologisk Udviklings- og Demonstrationsprogram. Den offentligt finansierede indsats for forskning, udvikling og demonstration af energiteknologi øges, så den fra 2010 udgør 1 mia. kr. årligt. Som led i energistrategien etableres et nyt Energiteknologisk Udviklings- og Demonstrationsprogram (EUDP). Parterne er enige om, at vækstforum indleder en dialog med EUDP-sekretariatet om samarbejdsfladerne for fremme og forankring af energiteknologiske udviklings- og demonstrationsaktiviteter i virksomhederne. EUDP forventes etableret i begyndelsen af efteråret 2007.

Miljø- og Energiteknologi. For at fremme udvikling af miljø- og energieffektiv teknologi har regeringen taget initiativ til at etablere "partnerskaber for innovation". Hvor vækstforums erhvervsudviklingsstrategi peger på erhvervsudviklingsområder, der også er omfattet af de etablerede miljø- og energiteknologiske partnerskaber og andre fremtidige partnerskaber for innovation, vil parterne afklare mulige samarbejdsaktiviteter, herunder eventuel medfinansiering fra vækstforum.

I forhold til at realisere de regionale og nationale målsætninger for vedvarende energi undersøger vækstforum mulighederne for finansiering og realisering af udviklings- og demonstrationsprojekter. Herudover vurderes vindmølleindustriens behov for test- og forsøgsfaciliteter i forlængelse af "Rapport fra den tværministerielle arbejdsgruppe om forsøgsmøller på land" fra februar 2007 og arbejdet, der foregår i forbindelse med Megavind: "Danmarks fremtid som kompetencecentrum for vindkraft?".

28. **Akkrediteringsinstitut.** Vækstforum tager initiativ til at undersøge mulighederne for at etablere et akkrediteringsinstitut på biomasseområdet i tilknytning til Århus Universitets forsøgs- og testanlæg i Foulum.

VII. Landdistrikterne og yderområder

29. **Landsbyernes rolle.** Regeringen er ved at belyse landsbyernes rolle i de nye kommuner, analysere barrierer for landsbyernes udvikling samt diskutere strategier for udvikling. I nogle af landets kommuner meldes der om problemer med private boliger, der fremstår som misligholdte og forsømte. Regeringen har iværksat en undersøgelse af omfanget og karakteren af boliger af særlig lav kvalitet, de kommunale erfaringer med problemstillingen, samt behovet for nye tiltag og forslag til handlemuligheder. På baggrund af undersøgelsens resultater vil der blive taget stilling til,

hvilke initiativer, herunder eventuelle forslag til lovændringer, der måtte være behov for. Vækstforum har iværksat en belysning af de juridiske muligheder for at sikre landsbyfornyelse. Der nedsættes en fælles arbejdsgruppe mellem parterne med henblik på at koordinere indsatsen.